

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2023. szeptember 21.*

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – Határellenőrzés, menekültügy és bevándorlás – (EU) 2016/399 rendelet – 32. cikk – A határellenőrzés valamely tagállam általi ideiglenes visszaállítása a belső határain – 14. cikk – A beléptetést megtagadó határozat – A belső határok külső határokhoz hasonlítása – 2008/115/EK irányelv – Hatály – A 2. cikk (2) bekezdésének a) pontja”

A C-143/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Conseil d'État (államtanács, Franciaország) a Bírósághoz 2022. március 1-jén érkezett, 2022. február 24-i határozatával terjesztett elő

az **Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE)**,

az **Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers (ANAFE)**,

az **Association de recherche, de communication et d'action pour l'accès aux traitements (ARCAT)**,

a **Comité inter-mouvements auprès des évacués (Cimade)**,

a **Fédération des associations de solidarité avec tou.te.s les immigré.e.s (FASTI)**,

a **Groupe d'information et de soutien des immigré.e.s (GISTI)**,

a **Ligue des droits de l'homme (LDH)**,

a **Le paria**,

a **Syndicat des avocats de France (SAF)**,

az **SOS – Hépatites Fédération**

és

a **Ministre de l'Intérieur**

között,

* Az eljárás nyelve: francia.

a Défenseur des droits

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: C. Lycourgos tanácselnök (előadó), L. S. Rossi, J.-C. Bonichot, S. Rodin és O. Spineanu-Matei bírák,

főtanácsnok: A. Rantos,

hivatalvezető: M. Krausenböck tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2023. január 19-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE), az Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers (ANAFE), az Association de recherche, de communication és d'action pour l'accès aux traitements (ARCAT), a Comité inter-mouvements auprès des évacués (Cimade), a Fédération des associations de solidarité avec tou.te.s les immigré.e.s (FASTI), a Groupe d'information és de soutien des immigré.e.s (GISTI), a Ligue des droits de l'homme (LDH), a Le paria, a Syndicat des avocats de France (SAF) és az SOS – Hépatites Fédération képviselőjében P. Spinos avocat,
- a Défenseur des droits képviselőjében C. Hédon, Défenseure des droits, M. Cauvin és A. Guillon tanácsadók, segítőjük: I. Zribi avocate,
- a francia kormány képviselőjében A.-L. Desjonquères és J. Illouz, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, E. Borawska-Kędzińska és A. Siwek-Ślusarek, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében A. Azéma, A. Katsimerou, T. Lilamand és J. Tomkin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2023. március 30-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet (Schengeni határellenőrzési kódex) (HL 2016. L 77., 1. o.; a továbbiakban: Schengeni határellenőrzési kódex) 14. cikkének, valamint a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2008. L 348., 98. o.) az értelmezésére vonatkozik.

- 2 E kérelmet az Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE), az Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers (ANAFE), az Association de recherche, de communication et d'action pour l'accès aux traitements (ARCAT), a Comité inter-mouvements auprès des évacués (Cimade), a Fédération des associations de solidarité avec tou.te.s les immigré.e.s (FASTI), a Groupe d'information et de soutien des immigré.e.s (GISTI), a Ligue des droits de l'homme (LDH), a Le paria, a Syndicat des avocats de France (SAF), valamint az SOS – Hépatites Fédération és a ministre de l'Intérieur (belügyminisztérium, Franciaország) között, a 2020. december 16-i ordonnance n° 2020-1733 portant partie législative du code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról, valamint a menedéjogról szóló törvénykönyv jogalkotási részének módosításáról szóló, 2020-1733. sz. rendelet; JORF, 2020. december 30., 41. sz. szöveg) jogszerűségének tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A Schengeni határellenőrzési kódex

- 3 A Schengeni határellenőrzési kódex 2. cikke értelmében:

„E rendelet alkalmazásában:

1. »belső határok«:
 - a) a tagállamok közös szárazföldi határai, beleértve az álló- vagy folyóvizeken áthaladó határokat is;
 - b) a tagállamok belső légi járatok indítására és fogadására szolgáló repülőterei;
 - c) a tagállamok tengeri, folyami és tavi kikötői, amelyek rendszeres belső kompjárat céljára szolgálnak;
2. »külső határok«: a tagállamok szárazföldi határai, beleértve az álló- vagy folyóvizeken áthaladó határokat, tengeri határokat és repülőtereket, folyami, tengeri és tavi kikötőket, menynyiben ezek nem belső határok;

[...]

- 4 E kódex „külső határookra” vonatkozó II. címe a kódex 5–21. cikkét foglalja magában.

- 5 Az említett kódexnek „A beléptetés megtagadása” címet viselő 14. cikke a következőket mondja ki:

„(1) Meg kell tagadni annak a harmadik országbeli állampolgárnak a tagállamok területére történő beléptetését, aki nem teljesíti az 6. cikk (1) bekezdésében meghatározott valamennyi feltételt, és nem tartozik az 6. cikk (5) bekezdésében említett személyek közé. Ez nem érinti a menedéjogra és a nemzetközi védelemre, illetve a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok kiadására vonatkozó különös rendelkezések alkalmazását.

(2) A beléptetés megtagadására csak megindokolt döntés alapján kerülhet sor, a megtagadás indokainak pontos megjelölésével. A döntést a nemzeti jog által felhatalmazott hatóság hozza meg. A döntés azonnal végrehajtható.

A beléptetés megtagadásáról szóló, pontosan megindokolt, megalapozott döntését az V. melléklet B. részében megállapított formanyomtatványon kell közölni, amelyet a nemzeti jog által a beléptetés megtagadására felhatalmazott nemzeti hatóság tölt ki. A kitöltött formanyomtatványt át kell adni az érintett harmadik országbeli állampolgárnak, aki e formanyomtatványon igazolja a beléptetés megtagadására vonatkozó döntés kézhezvételét.

Azoknak a harmadik országbeli állampolgároknak az adatait, akiknek a rövid távú tartózkodás céljából történő beléptetését megtagadták, e rendelet 6a. cikke (2) bekezdésével és a [tagállamok külső határait átlépő harmadik országbeli állampolgárok belépésére és kilépésére, valamint beléptetésének megtagadására vonatkozó adatok rögzítésére szolgáló határregisztrációs rendszer (EES) létrehozásáról és az EES-hez való bűnüldözési célú hozzáférés feltételeinek meghatározásáról, valamint a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény, a 767/2008/EK rendelet és az 1077/2011/EU rendelet módosításáról szóló, 2017. november 30-i (EU) 2017/2226 [európai parlamenti és tanácsi] rendelet [HL 2017. L 327., 20. o.] 18. cikkével összhangban az EES-ben rögzíteni kell.

(3) Azok a személyek, akiknek a beléptetését megtagadták, jogorvoslattal élhetnek. A jogorvoslati eljárást a nemzeti jognak megfelelően kell lefolytatni. A harmadik országbeli állampolgár részére írásban rendelkezésére kell bocsátani azon kapcsolattartó helyek listáját, ahol információval tudnak szolgálni a nemzeti joggal összhangban a nevében eljárni jogosult képviselőkről.

A jogorvoslati kérelem benyújtásának nincs halasztó hatálya a beléptetés megtagadására vonatkozó döntés végrehajtására.

Amennyiben a jogorvoslati eljárás eredménye szerint a beléptetés megtagadására vonatkozó döntés megalapozatlan volt, a nemzeti jognak megfelelően nyújtott bármely kártérítés sérelme nélkül, az érintett harmadik országbeli állampolgár jogosult a beléptetés megtagadó tagállam által érvénytelenített beléptetőbélyegző-lenyomat, valamint egyéb érvénytelenítések pótlására és a megtett bejegyzések törlésére.

(4) A határőröknek biztosítaniuk kell, hogy az a harmadik országbeli állampolgár, akinek a beléptetését megtagadták, nem lép be az érintett tagállam területére.

(5) A tagállamok statisztikát készítenek azon személyek számáról, akiknek a beléptetését megtagadták, a megtagadás indokairól, azon személyek állampolgárságáról, akiknek a beléptetését megtagadták, és azon határ típusáról (szárazföldi, légi vagy tengeri), amelynél a beléptetés megtagadták, és az adatokat [a migrációra és a nemzetközi védelemre vonatkozó közösségi statisztikákról, valamint a külföldi állampolgárságú munkavállalókra vonatkozó statisztikák összeállításáról szóló 311/76/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. július 11-i] 862/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet [HL 2007. L 199, 23. o.] szerint évente benyújtják a Bizottságnak (Eurostatnak).

(6) A beléptetés megtagadására irányadó részletes szabályokat az V. melléklet A. része tartalmazza.”

6 A schengeni határellenőrzési kódex „belső határokra” vonatkozó III. címe a kódex 22–35. cikkét foglalja magában.

7 Az említett kódexnek „A belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállításának általános kerete” című 25. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„Ha a belső határokon történő határellenőrzés nélküli térségben az egyik tagállamban a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető komoly veszély áll fenn, akkor a szóban forgó tagállam kivételesen visszaállíthatja a határellenőrzést belső határainak egészén vagy azok meghatározott részein egy korlátozott, legfeljebb 30 napos időtartamra, illetve a komoly veszély várható időtartamára, ha az meghaladja a 30 napos időszakot. A belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállításának alkalmazási köre és időtartama nem lépheti túl a komoly veszély elhárításához feltétlenül szükséges mértéket”.

8 Ugyanezen kódexnek „A belső határokon történő határellenőrzés visszaállítása esetén alkalmazandó rendelkezések” című 32. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben a belső határokon a határellenőrzés visszaállítására kerül sor, a II. cím vonatkozó rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.”

9 A Schengeni határellenőrzési kódex V. melléklete A. része a következőket írja elő:

„1. A beléptetés megtagadásakor az illetékes határőr:

a) kitölti a beléptetés megtagadásához használt, a B. részben bemutatott formanyomtatványt. Az érintett harmadik országbeli állampolgár aláírja a formanyomtatványt és megkapja az aláírt formanyomtatvány másolatát. Abban az esetben, ha a harmadik országbeli állampolgár megtagadja az aláírást, a határőr az aláírás megtagadásának tényét a formanyomtatvány »megjegyzések« rovatában jelzi;

b) az olyan harmadik országbeli állampolgárok esetében, akiknek a rövid távú tartózkodás céljából történő beléptetését megtagadták, a beléptetés megtagadására vonatkozó adatokat e rendelet 6a. cikkének (2) bekezdésével és az (EU) 2017/2226 rendelet 18. cikkével összhangban rögzíti az EES-ben;

c) adott esetben a vízumot a [Közösségi Vízumkódex létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i] 810/2009/EK [európai parlamenti és tanácsi] rendelet [HL 2009. L 243., 1. o.] 34. cikkében megállapított feltételeknek megfelelően megsemmisíti vagy visszavonja;

d) az olyan harmadik országbeli állampolgárok esetében, akik beléptetésének megtagadását az EES-ben nem kell rögzíteni, az útlevélben elhelyez egy beléptetőbélyegző-lenyomatot, azt fekete okmánytintával, keresztirányú áthúzással érvényteleníti, és azzal szemközt a jobb oldalon szintén fekete okmánytintával beírja a beléptetés megtagadása okának/okainak megfelelő betűt/betűket, amelyek felsorolását a beléptetés megtagadásához használt, e melléklet B. részében megadott formanyomtatvány tartalmazza. Emellett az e kategóriákba tartozó személyek esetében a határőr minden beléptetés megtagadást nyilvántartásba vesz vagy rögzít, az érintett harmadik országbeli állampolgár személyazonosságának, állampolgárságának, a harmadik országbeli állampolgárt határátlépésre feljogosító úti okmány adatainak, a beléptetés megtagadása okának és időpontjának feltüntetésével.

A bélyegzőlenyomatok elhelyezésére vonatkozó gyakorlati szabályokat a IV. melléklet tartalmazza.

2. Amennyiben a harmadik országbeli állampolgárt, akinek a beléptetését megtagadták, fuvarozó szállította a határra, a helyileg illetékes hatóság:

- a) a Schengeni Egyezmény 26. cikkével és a [z 1985. június 14-i schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 26. cikkében foglalt rendelkezések kiegészítéséről szóló, 2001. június 28-i] 2001/51/EK tanácsi irányelvvel [HL 2001. L 187., 45. o.] összhangban utasítja a fuvarozót, hogy vegye át a harmadik országbeli állampolgárt, és haladéktalanul szállítsa vissza abba a harmadik államba, ahonnan elszállította őt, vagy abba a harmadik országba, amely a határátlépésre feljogosító okmányát kiadta, vagy egy olyan harmadik országba, amelybe beutazása biztosított, illetve találjon eszközt a visszaszállításhoz;
- b) a visszaszállításig – a nemzeti jognak megfelelően és a helyi körülmények figyelembevételével – megteszi a megfelelő intézkedéseket annak megakadályozására, hogy a harmadik országbeli állampolgárok, akiknek a beléptetését megtagadták, illegálisan [helyesen: jogellenesen] beutazzanak.”

10 E kódex „Hatályon kívül helyezés” című 44. cikke szerint:

„A [személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i] 562/2006/EK [európai parlamenti és tanácsi] rendelet (HL 2006. L 105., 1. o.) hatályát veszti.

A hatályon kívül helyezett rendeletre történő hivatkozásokat ezen rendeletre való hivatkozásnak kell tekinteni és a X. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.”

11 E megfelelési táblázattal összhangban a schengeni határellenőrzési kódex 14. cikke az 562/2006 rendelet 13. cikkének felel meg.

A 2008/115 irányelv

12 A 2008/115 irányelv 2. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez az irányelv a valamely tagállam területén illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra alkalmazandó.

(2) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák ezt az irányelvet azokra a harmadik országbeli alábbi állampolgárokra:

- a) akiktől a[z 562/2006 rendelet] 13. cikkével összhangban megtagadták a beutazást, vagy akiket az illetékes hatóságok valamely tagállam külső határának szárazföldi, tengeri vagy légi úton történő illegális [helyesen: jogellenes] átlépése kapcsán fogtak el vagy tartóztattak fel, és akik ezt követően nem kaptak engedélyt vagy jogot az adott tagállamban való tartózkodásra;
- b) akiket a nemzeti jogszabályok szerint büntetőjogi szankcióként vagy büntetőjogi szankció következményeként utasítanak ki, vagy akik kiadatási eljárás alatt állnak.”

13 Ezen irányelv 3. cikke szerint:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározások érvényesek:

„[...]

2. »illegális [helyesen: jogellenes] tartózkodás«: olyan harmadik országbeli állampolgár jelenléte valamely tagállam területén, aki a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikkében meghatározott beutazási feltételeknek vagy az adott tagállamban érvényes egyéb beutazási, tartózkodási vagy letelepedési feltételeknek nem vagy már nem felel meg;

3. »kiutasítás«: egy harmadik országbeli állampolgár visszatérési folyamata, függetlenül attól, hogy visszatérési kötelezettség önkéntes teljesítéséről vagy kitoloncolásról van szó:

– a származási országába, vagy

– egy tranzit országba közösségi vagy kétoldalú visszafogadási, megállapodásoknak vagy egyéb megegyezéseknek megfelelően, vagy

– más harmadik országba, ahova az érintett harmadik országbeli állampolgár önkéntesen vissza kíván térni és amely őt befogadja;

[...]”

14 Az említett irányelv 4. cikkének (4) bekezdése a következőket írja elő:

„Harmadik államok azon állampolgárai tekintetében, akikre a 2. cikk (2) bekezdés a) pontja értelmében ez az irányelv nem alkalmazandó, a tagállamok:

a) biztosítják, hogy az említett állampolgárokkal szemben alkalmazott bánásmód és védelmük mértéke nem kedvezőtlenebb a 8. cikk (4) és (5) bekezdésében (kényszerítő intézkedések alkalmazásának korlátozása), a 9. cikk (2) bekezdés a) pontjában (a kitoloncolás elhalasztása), a 14. cikk (1) bekezdés b) és d) pontjában (sürgősségi egészségügyi ellátás és a kiszolgáltatott személyek igényeinek figyelembevétele), valamint a 16. és 17. cikkben (az őrizet körülményei) foglaltaknál, és

b) tiszteletben tartják a visszaküldés tilalmának elvét.”

15 A 2008/115 irányelv 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az irányelv végrehajtása során a tagállamok megfelelő figyelmet fordítanak

a) a gyermek mindenképp felett álló érdekeire,

b) a családi életre,

c) az érintett harmadik országbeli állampolgár egészségi állapotára,

és tiszteletben tartják a visszaküldés tilalmának elvét.”

16 Ezen irányelv 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok a (2)–(5) bekezdésben említett kivételek sérelme nélkül a területükön illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan kiutasítási határozatot adnak ki.

(2) A valamely tagállam területén illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó és egy másik tagállam által kibocsátott érvényes tartózkodási engedéllyel vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgároknak haladéktalanul távozniuk kell az engedélyt kibocsátó tagállam területére. Amennyiben az érintett harmadik országbeli állampolgár nem teljesíti ezt a kötelezettséget, vagy ha a közrend érdekében vagy nemzetbiztonsági okokból szükséges a harmadik országbeli állampolgár azonnali távozása, az (1) bekezdés alkalmazandó.

(3) A tagállamok tartózkodhatnak a területükön illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgárra vonatkozó kiutasítási határozat kiadásától, ha az érintett harmadik országbeli állampolgárt valamely másik tagállam – az ennek az irányelvnek a hatálybalépésekor érvényben lévő kétoldalú megállapodások vagy megegyezések keretében – visszafogadja. Ebben az esetben az érintett harmadik országbeli állampolgárt visszafogadó tagállam alkalmazza az (1) bekezdést.”

17 Ezen irányelv 7. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A kiutasítási határozat a (2) és (4) bekezdésben említett kivételek sérelme nélkül megfelelő, hét naptól harminc napig terjedő határidőt állapít meg az önkéntes távozásra. A tagállamok nemzeti jogszabályaikban előírhatják, hogy ilyen határidőt kizárólag az érintett harmadik országbeli állampolgár kérelme alapján biztosítanak. Ebben az esetben a tagállamok tájékoztatják az érintett harmadik országbeli állampolgárokat az ilyen irányú kérelem benyújtásának lehetőségéről.”

18 Ugyanezen irányelv 15. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállamok – kivéve, ha a konkrét esetben más elégséges, de kevésbé kényszerítő intézkedés is hatékonyan alkalmazható – kizárólag a kiutasítás előkészítése és/vagy a kitoloncolás végrehajtása céljából őrizetben tarthatják a kitoloncolási eljárás [helyesen: kiutasítási eljárás] alatt álló harmadik országbeli állampolgárt, különösen, ha:

a) fennáll a szökés veszélye, vagy

b) a harmadik ország érintett állampolgára megghiúsítja vagy akadályozza a kiutasítás előkészítését vagy kitoloncolási eljárást.

Az őrizetnek a lehető legrövidebbnek kell lennie, és csak addig tartható fenn, amíg a kitoloncolási intézkedések folynak, és kellő körültekintéssel végrehajtásra kerülnek.”

A francia jog

19 A code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról, valamint a menedékjogról szóló törvénykönyv) 2018. szeptember 10-i loi n° 2018-778 pour une immigration maîtrisée, un droit d'asile effectif et une intégration réussie-ből

(az ellenőrzött bevándorlásról, a hatékony menedékjogról és a sikeres integrációról szóló, 2018. szeptember 10-i törvény) (JORE, 2018. szeptember 11., 1. sz. szöveg; a továbbiakban: korábbi Ceseda) eredő változatának L. 213-3-1. cikke így szól:

„A belső határokon történő határellenőrzés [schengeni határellenőrzési kódex] II. címének II. fejezetében előírt ideiglenes visszaállítás esetén a közvetlenül a Schengenben 1990. június 19-én aláírt egyezményben részes állam területéről érkező külföldi állampolgárral szemben az L. 213-2. cikkében említett határozat hozható, ha a külföldi állampolgár valamely belső szárazföldi határ engedély nélküli átlépésével lépett be Franciaország európai államterületére, és az e határ mentén húzódó tíz kilométeres sávban ellenőrizték. Ezen ellenőrzések részletes szabályait a Conseil d’État rendeletben határozza meg.”

- 20 A 2020-1733. sz. rendelet a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról, valamint a menedékjogról szóló törvénykönyv jogalkotási részét módosította. Az ekként módosított törvénykönyv (a továbbiakban: módosított Ceseda) L. 332-2. cikke így rendelkezik:

„A beléptetés megtagadására vonatkozó, írásban és indokolással ellátott döntést a rendeletben meghatározott besorolási osztályba tartozó tisztviselő hozza meg.

A beléptetés megtagadására vonatkozó döntésről szóló értesítésben utalni kell a külföldi azon jogára, hogy értesítheti azt a személyt, akit fogadójaként megjelölt, a konzulátusát vagy egy választása szerinti jogi képviselőt, illetve kérheti e személyek értesítését. Utalni kell a külföldi azon jogára, hogy az huszonnégy órás határidő lejárta előtt az L. 333-2. cikkben előírt feltételek mellett megtagadhatja a hazatelepítést.

A határozatot és az ahhoz csatolt jogokról szóló tájékoztatást olyan nyelven kell közölni vele, amelyet megért.

Különös figyelmet kell fordítani a kiszolgáltató személyekre, beleértve a kiskorúakat is, függetlenül attól, hogy van-e felnőtt kísérőjük, vagy nincs.”

- 21 A módosított Ceseda L. 332-3. cikke a következőket írja elő:

„Az L. 332-2. cikkben előírt eljárást kell alkalmazni a külföldi állampolgárral szemben a [Schengeni határellenőrzési kódex] 6. cikke alapján hozott, a beléptetés megtagadására vonatkozó döntésre. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni a belső határon végzett ellenőrzésekre is, amennyiben a [Schengeni határellenőrzési kódex] III. címének II. fejezetében meghatározott feltételek szerint a határellenőrzést ideiglenesen visszaállítják a belső határokon.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 22 A jelen ítélet 2. pontjában említett szervezetek a Conseil d’État (államtanács, Franciaország) előtt a 2020-1733. sz. rendelet megsemmisítése iránti keresettel e rendelet érvényességét vitatják többek között azzal az indokkal, hogy a módosított Ceseda L. 332-3. cikke sérti a 2008/115 irányelvet, mivel lehetővé teszi a beléptetést megtagadó határozatok meghozatalát azokon a belső határokon, ahol az ellenőrzéseket visszaállították.
- 23 E bíróság kifejti ugyanis, hogy a Bíróság a 2019. március 19-i Arrib és társai ítéletében (C-444/17, EU:C:2019:220) kimondta, hogy a 2008/115 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja a Schengeni határellenőrzési kódex 32. cikkével összefüggésben akkor sem alkalmazandó a

valamely tagállam belső határának közvetlen közelében elfogott és a tagállam területén jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár helyzetére, ha ez a tagállam ezen a határon a közrendjét vagy belső biztonságát fenyegető komoly veszély miatt – e rendelet 25. cikke értelmében – visszaállította a határellenőrzést.

- 24 A Conseil d'État (államtanács) hangsúlyozza, hogy 2020. november 27-i 428175. sz. határozatában megállapította, hogy a Bíróság által értelmezett 2008/115 irányelvvel ellentétesek a korábbi Ceseda L. 213-3-1. cikkének rendelkezései, amelyek azt írták elő, hogy a belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállítása esetén a közvetlenül a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-én Schengenben aláírt és 1995. március 26-án hatályba lépett egyezményben (HL 2000. L 239., 19. o.; a továbbiakban: schengeni egyezmény) részes állam területéről érkező külföldi állampolgárral szemben az L. 213-2. cikkében meghatározott feltételek mellett a beléptetést megtagadó határozat hozható, ha a külföldi állampolgár valamely belső szárazföldi határ engedély nélküli átlépésével lépett be Franciaország európai államterületére, és az e határ mentén húzódó tíz kilométeres sávban ellenőrizték.
- 25 A Conseil d'État (államtanács) szerint vitathatatlan, hogy a módosított Ceseda L. 332-3. cikke nem veszi át a korábbi L. 213-3-1. cikkének rendelkezéseit. Mindazonáltal a módosított Ceseda L. 332-3. cikke előírja, hogy a belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállítása esetén a Schengeni határellenőrzési kódex III. címének II. fejezetében meghatározott feltételek mellett a beléptetést megtagadó határozat hozható a belső határokon történő határellenőrzés alkalmával.
- 26 E bíróság ezért úgy véli, meg kell határozni, hogy ilyen esetben a Schengeni határellenőrzési kódex 14. cikke alapján – anélkül, hogy a 2008/115 irányelv alkalmazandó lenne – megtagadható-e a közvetlenül a Schengeni egyezményben részes állam területéről érkező olyan külföldi állampolgár beléptetése, aki egy engedélyezett határátkelőhelyen megjelenik anélkül, hogy a Franciaországba történő belépésre jogosító engedélyt vagy tartózkodáshoz való jogot alátámasztó dokumentumokkal rendelkezne.
- 27 E körülmények között a Conseil d'État (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A belső határokon történő határellenőrzés [Schengeni határellenőrzési kódex] III. címének II. fejezetében előírt feltételek mellett történő ideiglenes visszaállítása esetén az e határon végzett ellenőrzés során e [kódex] 14. cikke alapján – anélkül, hogy a 2008/115 irányelv alkalmazandó lenne – megtagadható-e a közvetlenül a Schengeni egyezményben részes állam területéről érkező külföldi állampolgár beléptetése?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 28 Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a schengeni határellenőrzési kódexet és a 2008/115 irányelvet akként kell-e értelmezni, hogy az a tagállam, amely visszaállította a belső határain történő határellenőrzést, e kódex 14. cikke alapján hozhat a beléptetést megtagadó határozatot az olyan engedélyezett határátkelő pontnál megjelenő harmadik országbeli állampolgárral szemben, amelyen ilyen ellenőrzéseket végeznek, anélkül, hogy a 2008/115 irányelvet tiszteletben kellene tartania.

- 29 A Schengeni határellenőrzési kódex 25. cikke kivételesen és bizonyos feltételek fennállása esetén engedélyezi, hogy egy tagállam – a közrendjét vagy a belső biztonságát fenyegető komoly veszély esetén – belső határainak egészén vagy azok meghatározott részein ideiglenesen visszaállítsa a határellenőrzést. E kódex 32. cikke értelmében, amennyiben a belső határokon a határellenőrzés visszaállítására kerül sor, az említett kódex külső határokra vonatkozó rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.
- 30 Ilyen rendelkezés a schengeni határellenőrzési kódex 14. cikke, amely akként rendelkezik, hogy meg kell tagadni annak a harmadik országbeli állampolgárnak a tagállamok területére történő beléptetését, aki nem teljesíti az 6. cikk (1) bekezdésében meghatározott valamennyi feltételt, és nem tartozik az ugyanezen kódex 6. cikkének (5) bekezdésében említett személyek közé.
- 31 Ugyanakkor emlékeztetni kell arra, hogy az olyan harmadik országbeli állampolgár, aki a valamely tagállam területére való jogellenes beutazását követően anélkül van jelen e területen, hogy a beutazási, tartózkodási vagy letelepedési feltételeknek megfelelne, emiatt a 2008/115 irányelv értelmében jogellenesen tartózkodik ott. Ezen állampolgár – ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerint, továbbá az ezen irányelv 2. cikkének (2) bekezdésére is figyelemmel – ez utóbbi irányelv hatálya alá tartozik, anélkül hogy e jelenlét minimális időtartammal vagy az e területen maradás szándékával kapcsolatos feltételtől függne. Kiutasítása érdekében tehát – főszabály szerint – az irányelvben előírt közös normáknak és eljárásoknak kell rá vonatkozniuk, amíg a tartózkodás adott esetben nem válik szabályossá (lásd ebben az értelemben: 2019. június 7-i Affum ítélet, C-47/17, EU:C:2016:220, 37. és 39. pont).
- 32 Ez vonatkozik arra is, ha e harmadik állambeli állampolgárt egy határátkelőhelyen állították elő, amennyiben e határátkelőhely az említett tagállam területén található. E tekintetben meg kell jegyezni ugyanis, hogy lehetséges, hogy egy személy előbb lépett be valamely tagállam területére, mint hogy érintett volna egy határátkelőhelyet (lásd analógia útján: 2020. február 5-i Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid [Tengerészek felvétele a rotterdami kikötőben] ítélet, C-341/18, EU:C:2020:76, 45. pont)
- 33 Pontosítani kell még például azt is, hogy amikor egy vonat fedélzetén végeznek ellenőrzést azon két időpont között, amikor e vonat elhagyta azt az utolsó állomást, amely annak a tagállamnak a területén található, amelynek közös belső határa van a belső határokon történő határellenőrzést visszaállító tagállammal, és amikor az említett vonat belép az ezen utóbbi tagállam területén található első állomásra, az e vonat fedélzetén végzett ellenőrzést, e két tagállam ezzel ellenkező megállapodása hiányában, úgy kell tekinteni, mintha azt az ezen ellenőrzéseket visszaállító tagállam egyik határátkelőhelyén végezték volna. Az a harmadik országbeli állampolgár ugyanis, akit e vonat fedélzetén ellenőriztek, ezt követően szükségszerűen ezen utóbbi tagállam területén fog tartózkodni a 2008/115 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében.
- 34 Mindemellett azt is ki kell emelni, hogy a 2008/115 irányelv 2. cikkének (2) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy kivételesen és bizonyos feltételek mellett ne alkalmazzák ezt az irányelvet a területükön jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra.
- 35 Ekként egyrészt a 2008/115 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy – az irányelv 4. cikkének (4) bekezdésében szereplő rendelkezésekre is figyelemmel – két konkrét helyzetben mellőzzék az irányelv alkalmazását, azaz olyan harmadik országbeli állampolgárok esetén, akiktől valamely tagállam külső határán a Schengeni határellenőrzési kódex 14. cikkével összhangban megtagadták a beutazást, illetve olyan harmadik

országbeli állampolgárok esetén, akiket egy ilyen külső határ jogellenes átlépése kapcsán fogtak el vagy tartóztattak fel, és akik ezt követően nem kaptak engedélyt vagy jogot az adott tagállamban való tartózkodásra.

- 36 Mindamellett a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy e két helyzet kizárólag valamely tagállam Schengeni határellenőrzési kódex 2. cikkében meghatározott külső határának átlépéséhez kapcsolódik, nem vonatkozik tehát a schengeni térséghez tartozó tagállamok közös határának átlépésére, akkor sem, ha ez a tagállam ezen a határon a közrendjét vagy belső biztonságát fenyegető komoly veszély miatt – e kódex 25. cikke értelmében – visszaállította a határellenőrzést (lásd ebben az értelemben: 2019. március 19-i Arib és társai ítélet, C-444/17, EU:C:2019:220, 45. és 67. pont).
- 37 Következésképpen, amint azt a főtanácsnok kiemelte indítványának 35. pontjában, a 2008/115 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja nem hatalmazza fel azt a tagállamot, amely belső határain visszaállította a határellenőrzést, hogy eltérjen az ezen irányelv által előírt közös normáktól és eljárásoktól annak érdekében, hogy kitoloncolja azon harmadik országbeli állampolgárt, akit e tagállam valamely külső határának határátkelőhelyén tartóztattak fel, ahol ilyen ellenőrzéseket végeznek, és aki nem rendelkezett érvényes tartózkodási engedéllyel.
- 38 Másrészt, noha a 2008/115 irányelv 2. cikkének (2) bekezdése a b) pontjában lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy ne alkalmazzák ezen irányelvet azokra a harmadik országbeli állampolgárokra, akiket a nemzeti jogszabályok szerint büntetőjogi szankcióként vagy büntetőjogi szankció következményeként utasítanak ki, vagy akik kiadatási eljárás alatt állnak, meg kell állapítani, hogy ez az eset nem azonos az alapeljárásban említett rendelkezés tárgyát képező helyzettel.
- 39 A fentiek összességéből az következik egyrészt, hogy a belső határain a határellenőrzést visszaállító tagállam *mutatis mutandis* alkalmazhatja a schengeni határellenőrzési kódex 14. cikkét, valamint e kódex V. melléklete A részének 1. pontját az olyan harmadik országbeli állampolgár tekintetében, akit e tagállam valamely külső határának határátkelőhelyén tartóztattak fel, ahol ilyen ellenőrzéseket végeznek, és aki nem rendelkezett érvényes tartózkodási engedéllyel.
- 40 Másrészt, amennyiben e határátkelőhely az érintett tagállam területén található, e tagállamnak mindazonáltal gondoskodnia kell arról, hogy az előző pontban idézett rendelkezések ilyen értelemszerű alkalmazása ne vezessen a 2008/115 irányelv által előírt közös normák és eljárások megsértéséhez. E megállapítást nem módosítja az a körülmény, hogy az érintett tagállamot terhelő kötelezettség az e tagállam valamelyik belső határánál megjelenő harmadik országbeli állampolgár beléptetését megtagadó határozat esetleges meghozatalát hatékonyságának nagy részétől megfoszthatja.
- 41 Ezen irányelv releváns rendelkezéseivel kapcsolatban a 2008/115 irányelv 6. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy amint a tartózkodás jogellenessége megállapításra került, minden harmadik országbeli állampolgár tekintetében – az e cikk (2)–(5) bekezdésében foglalt kivételek sérelme nélkül és az ezen irányelv 5. cikkében meghatározott követelmények szigorú tiszteletben tartása mellett – kiutasítási határozatot kell hozni, amelynek a 2008/115 irányelv 3. cikkének 3. pontjában említett harmadik országok közül meg kell határoznia azt, amelybe e harmadik országbeli állampolgárt ki kell toloncolni (2022. november 22-i Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid [Kiutasítás – Orvosi kannabisz] ítélet, C-69/21, EU:C:2022:913, 53. pont).

- 42 Egyébiránt a kiutasítási határozat által érintett harmadik országbeli állampolgárnak a 2008/115 irányelv 7. cikke értelmében főszabály szerint még bizonyos határidővel kell rendelkeznie ahhoz, hogy önként elhagyja az érintett tagállam területét. A kitoloncolásra csak végső lehetőségként, ugyanezen irányelv 8. cikkének megfelelően kerül sor, figyelemmel annak 9. cikkére, amely az abban meghatározott esetekben előírja a tagállamok számára a kitoloncolás elhalasztását (2020. december 17-i Bizottság kontra Magyarország [A nemzetközi védelmet kérelmezők befogadása] ítélet, C-808/18, EU:C:2020:1029, 252. pont).
- 43 Ezenkívül a 2008/115 irányelv 15. cikkéből az következik, hogy egy jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár őrizetbe vételére csak bizonyos meghatározott esetekben kerülhet sor. Emellett, amint azt a főtanácsnok lényegében kiemelte indítványának 46. pontjában, e cikkel nem ellentétes, hogy amennyiben egy olyan harmadik országbeli állampolgár, akitől megtagadták a beutazást, valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a közrendre vagy a belső biztonságra, az adott állampolgárral szemben kitoloncolás céljából őrizetbe vételi intézkedést hozzanak, feltéve hogy ezen őrizetbe vétel tiszteletben tartja az ezen irányelv 15–18. cikkében meghatározott feltételeket (lásd ebben az értelemben: 2020. július 2-i Stadt Frankfurt am Main ítélet, C-18/19, EU:C:2020:511, 41–48. pont).
- 44 Egyébiránt a 2008/115 irányelv nem zárja ki a tagállamok azon lehetőségét, hogy szabadságvesztés-büntetéssel sújtsák a kizárólag a jogellenes beutazással összefüggőtől eltérő vétségek elkövetését, és ezt olyan helyzetekben is megtehetik, amikor az ezen irányelvvvel bevezetett kiutasítási eljárás még nem fejeződött be. Ennélfogva nem ellentétes az említett irányelvvvel a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár elfogása vagy őrizetbe vétele sem, amennyiben ezeket az intézkedéseket azon gyanú alapján teszik meg, hogy az említett állampolgár a pusztán a tagállam területére való jogellenes beutazáson kívül más vétséget, így az érintett tagállam közrendjére vagy belső biztonságára nézve fenyegetést jelentő vétséget is elkövetett (2019. március 19-i Arrib és társai ítélet, C-444/17, EU:C:2019:220, 66. pont).
- 45 Ebből az következik, hogy a francia kormány állításával ellentétben, a 2008/115 irányelv által előírt közös normáknak és eljárásoknak az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben említetthez hasonló esetben való alkalmazása nem teszi lehetetlenné az EUMSZ 72. cikk értelmében a közrend fenntartását, illetve a belső biztonság megőrzését.
- 46 A fenti megfontolások összességének fényében az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a schengeni határellenőrzési kódexet és a 2008/115 irányelvet akként kell értelmezni, hogy az a tagállam, amely visszaállította a belső határain történő határellenőrzést, e kódex 14. cikkének értelemszerű alkalmazása értelmében hozhat a beléptetést megtagadó határozatot az olyan, a területén található engedélyezett határátkelő pontnál megjelenő harmadik országbeli állampolgárral szemben, amelyen ilyen ellenőrzéseket végeznek, feltéve hogy az ezen irányelv által előírt közös normákat és eljárásokat alkalmazza ezen állampolgár tekintetében annak kiutasítása céljából.

A költségekről

- 47 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határellenőrzési kódex) szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendeletet és a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet

a következőképpen kell értelmezni:

az a tagállam, amely visszaállította a belső határain történő határellenőrzést, e rendelet 14. cikkének értelemszerű alkalmazása értelmében hozhat a beléptetést megtagadó határozatot az olyan, a területén található engedélyezett határátkelő pontnál megjelenő harmadik országbeli állampolgárral szemben, amelyen ilyen ellenőrzéseket végeznek, feltéve hogy az ezen irányelv által előírt közös normákat és eljárásokat alkalmazza ezen állampolgár tekintetében annak kiutasítása céljából.

Aláírások